

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.
 Flókkiadóhivatalok: Zomborban: Gombos F. Berta
 dohánytőzsdéjében. Ujvidéken: Schäffer Péter könyv-
 kereskedésében. Szabadkán: Braun Adolf nyomdá-
 jában. Bácsalmáson: Rosenberg A. cégnél.

Lapvezér:
LATINOVITS PÁL.
 Felelős szerkesztő:
PETŐ LAJOS.

Előfizetési árak:
 Egész évre 12 K. — Fél évre 6 K. — Negyed évre 3 K.
 Tanítóknek, aljegyzőknek, irnokoknak, földműveseknek és szer-
 nyebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden pénteken.

Gróf Tisza István és a kereskedők.

Az aradi kereskedők egy része felhívást intézett gróf Tisza Istvánhoz, a város képviselőjéhez, melyben arra kérik, hogy a perrendtartási törvényjavaslatnak a könyvkivonati illetékességre vonatkozó rendelkezésével szemben a fővárosi kereskedők által megindított mozgalomhoz csatlakozzék.

Gróf Tisza István erre a — szerintünk fölösleges — felhívásra a következő önérzetes hangú és a tiszta politikai erkölcsöt magában tartalmazó érdekes feleletet adta:

Midőn folyó hó 18-án kelt becses levelük kezembe került, már biztosítva volt az abban említett vitás kérdésnek kompromisszum útján való elintézése. E megoldásnak senki sem örülhet jobban, mint én, nemcsak mert szerencsétlenségnek tartok minden oly jelenséget, amely a magyar társadalmat foglalkozási ágak szerint és osztályérdekek alapján ellenséges táborokra szaggatja szét, de azért is, mert mélyen fájlaltam volna, ha ellentétbe kellett volna helyezkednem választóim tekintélyes részének óhajtsáival. Habozás nélkül teljesítettem volna e nehéz kötelességet, mert arra, hogy kérhessem és megtartani igyekeztem bizalmukat, leg-erősebb jogom az, hogy *minden körülmények között mindenkivel szemben kifejezem és követem meggyőződésemet.* Felesleges volna már bővebben kifejteni az Önökétől eltérő nézeteim indokát. De legyen szabad a minap megjelent levelemre utalni, melyben igyekeztem kifej-

teni, hogy a *könyvkivonati illetékesség sehol a világon nem létező, úgy a fogyasztó közönség általános érdekébe, mint a jog-egyenlőség megelvébe ütköző felőnyöket biztosít a kereskedőnek, úgy hogy az előjog megfelelő korlátozása lefeljebb ugyanazon helyzetbe juttatja a kereskedőt, mint amilyen fennáll az ország minden polgárára nézve, aki valamely követelését per útján kénytelen érvényesíteni.* Remélem, lesz még alkalmam bizonyítani, hogy a *kereskedés fellendülését milyen életbevágó közérdeknek tartom és milyen rokonszenvvel és ügyszeretettel szolgálom a magyar kereskedő minden jogos érdekét.*

Igaz tisztelettel vagyok őszinte hívők
 Tisza István.

Gróf Tisza István — ugylátszik — érezte, hogy neki semmi szüksége nincs arra, hogy magát a kereskedőkkel szemben való káros elfogultság vádjá ellen védekezék. Sokkal többet áldozott ő már egyéniségének hatalmas erkölcsi tőkéjéből éppen a kereskedők javára, semhogy az ilyen kicsinyes és rosszakaratu váddal szemben erőteljesen védje magát. Ez lehet az oka annak, hogy sok olyan érvet, igazságot mellőzött, amelyeket könnyű szerrel értékesíthetett volna a perrendtartás kérdéses szakaszaival szemben elfoglalt álláspontja javára. Hogy többet ne említsünk, nyugodt lélekkel mondhatta volna, hogy a könyvkivonati illetékesség főtartása *nem az egész magyar kereskedelem, hanem csak a budapesti kereskedők érdeke.* Mert, ha az eddigi abuzus megszűnik, akkor a fővárosi kereskedők

óvatósabbak lesznek a vidéki közönséggel szemben való hitelezéssel, s ennek hatása alatt redukálják majd az eladási ügyleteket, s így a fővárosból a vidékre gravitált forgalomnak nagy része a *vidéki kereskedőkhez fog jutni.*

Bácsmegeye — koleramentes.

A legutóbbi hat napon át — ideértve Zombor és Ujvidék városokat is — Bácsmegeye területén újabb koleramegbetegedés nem fordult elő. Ez az örömdetes eredmény, amelyet a megye lakossága ujjongva fogad, a hivatott tényezők egybehangzó és céltudatos védelmi intézkedésének, de különösen dr. Pávlovits Simon kir. tanácsos, vármegyei tisztii főorvosnak, aki hónapokon hősies elszántsággal küzdött a rémes járvány ellen, aki minden fizikai erejét és nagy szaktudását a veszedelmes betegség elfojtására szentelte s aki eme nagy horderejű tevékenységével Bácsmegeye lakosságának örök halálját érdemelte ki, valamint dr. Blum Ödönnek, a hivatása magaslatán álló, munkakörét páratlan lelkiismeretességgel betöltő közegészségügyi főfelügyelőnek és Michailovits Kornél alispánnak, aki a programbszédében a közegészségügyre vonatkozóan tett ígéreteinek egy részét már is beváltotta — köszönhető. De elismerés illeti a nagy és eredményes munkában az illető főszolgabírói hivatalok s községi előjáróságok vezetőit és a járási és községi orvosokat is.

A baj tehát elmúlt. Nem állíthatjuk

Mutamur.

Irtá: dr. Pollerman Artur.

Elmúlt már jóval az éjféli, mikor bezörögtek a körörorvos ablakán. Nagyon mélyen alhatott, mert csak arra ébredt fel, hogy már az ostor nyelével ütögeti valaki az ablaktáblát. Lehet, hogy a hűvös őszi szél tette türelmetlenné a künnállót, mert nem hagyta abba a zörgetést, amíg az orvos rá nem nyitotta az ablakot.

— A Bogyai nagyságos urékhoz kéri az orvos urat, de rögtön, vagyis azonnal. A kisasszony elesett, úgy mondják, táncoközben és lehet, hogy el is törött a lába.

Az volt a hír, amelyet a kocsis nagy sietve elmondott. Az erős szél szinte visszanyomta a kinyitott ablakot, mire a kocsis a mondókája végére ért. Az orvos pedig sietett öltözni.

A Bogyaiak háziorsosa volt. Ismerte az egész családot, e fiatalokat gyermekkoruk óta. A leányokat pedig, Margitot, a család féltett büszkeségét, tán a legjobban. Nem volt az a mulánátha, amiért gyermekkorában, naponta többször is, kine hívták volna az orvost. És ép most, mikor nap-nap után kérő, kérő mellett táncol és udvarol Bogyaiéknál, ép most kell ilyesminek történni. Mert kár volna elszalasztani a bárót, a legkitartóbb udvarlót, vagy a többi nemes megyebeli közül bárkit is; még a léha Péterfi hadnagy volna hátra! De annyi esze csak lesz annak a leánynak...

Mindezekről ugyanis már a széles üléstű, csendesen gördülő urasági hintóban gondolkodott az orvos. Ép a kanyarodóhoz érték, mikor félbeszakította gondolatait a televilágított kastély.

A belső telek jól gondozott útjain pedig alig telt bele pár perc, hogy a hatalmas bejáró boltjai alatt megállt a hintó. A fényesen kivilágított lépcső, a vendégek tarkasága szinte meghökkenettette első pillanatra az orvost; csak mikor a legközelebb állók karon fogták és majd hogy vitték fölfelé, akkor látta, vagy inkább érezte, hogy az udvarlók serege hozta fel.

Persze Bogyai Margit! Néhány tucaton alul nem adja az udvarlókat. Azok közé a félmodernek közé tartozott, akiknek egész lényén meglátszik, hogy a tizhónapos szigorú zárdái és a két hónapos szilaj otthoni éleiből szűrődött le. Mire visszakerült a zárdába, összekeverte a hiszekegyet és mikor újra hazajött, a lonzolásón kellett kezdeni a lovaglást. De belejött a szerepébe hamar; épugy kiverte egy nap alatt a fejéből az apácákat egy huszártiszt, mint fordítva. Udvarlókban meg sohasem volt hiány. A Bogyaiaknak messze híres vendégszeretete naponta újabb és újabb vendégeket biztosított.

Ehez a Bogyai-lányhoz érkezett az orvos. A mámorba cseppent boru meglátszott az arcokon: az anya jajveszékelt, az apa nem tudta, mit csinál, az udvarlók pedig — érdeklődtek. Péterfi az ajtó küszöbén várta aggodalmas arccal vissza az orvost. A többi meg körülötte.

— A baj nem komoly. Amolyan könnyű zúzóadás. Pár nap alatt kiheveri, — mondta az orvos megnyugtatóan, mikor kijött. A jó hírre felvidultak kissé az arcok, de a mulatság abba maradt.

Mire megint a kanyarodóhoz ért az orvos, már elsötétült a kastély egészen...

Vagy öt év telhetett el azóta. Bogyai Margitból Péterfié lett. Ennyi idő alatt már a vagyonnak is volt ideje eluszni és asszony már csak bérlőnek került vissza az urával a kastélyba. A férj természetesen ivásnak adta magát; a szesz, az ősi bufelejítő kiüzte fejéből a lejtőt, amelyen lebukott, az asszony pedig túrt. Szóval a rendes, megszokott története ezen házasságoknak...

Öszre járt megint az idő. Sárgára borították hulló leveleikkel a fák az utmenti árkokat. Késő este volt már, mikor bezörögtek az orvoshoz:

— Jönne ki a fiatal tekintetes asszonyhoz, mert beteg. De ugy, hogy a tekintetes ur meg ne lássa, mert egy kicsit jókedvében van, akkor pedig nem jó megzavarni!

Alighogy megtalálták az utat a kastélyba, a leszáradt gaz úgy befedte. A lépcsőn senki, csak az emeletről hallatszik vad kiáltás, tobzóadás.

Ép benyitott az asszony szobájába, mikor kinyitott a másik ajtaja a szobának. Nyers, ittas hangon kiabáltak be rajta:

— A pincekulcs már megint nincs a helyén!

Az orvos megcsóválta a fejét. Ellátta a beteget tanácsosul és megirta a receptjeit... A sötét lépcsőn ép hogy lapogatózva lejuthatott a kocsijához. A kanyarodónál még jól láthatta, amint a három kivilágított ablak mögött magasra emelték a poharakat és amint a negyedik mögött halványan pislogott a mécses...

ugyan teljes bizonyossággal, hogy a kolera még e télen át nem fog-e itt-ott egy-két esettel fellépni, de a hatóságokat és azok közegét már olyannyira tüzetesen begyakorolta a két orvosi főszakértő a védekezés minden fogásába, hogy a félelmetes kórnak további pusztításait majdnem kizártnak tartjuk.

A járvány a megyében nagy gazdasági kárt okozott, eltekintve attól a folytonos rettegéstől, mely a lakosság kedélyállapotát fogva tartotta. Mintha mindenütt guttaütés érte volna a kereskedelmet, ipart. A közgazdaság minden vonalán megbénult az élet.

A közegészségügyi állapotnak könnyen megsebezhető, hogy úgy mondjuk Achilles-sarka volt a »Zsiva«-szigeti telep a sok száz munkásával, közvetlenül a Duna partján a palonai réti tengertől körülvéve. A védelmi intézkedéseknek tulsulya ide koncentráldott. Ettől félt mindenki, leginkább azért, mert rendes uton a hatósági közegeknek nehezen volt megközelíthető. Ezt, a közegészségügyre veszedelmes helyet látogatták meg a napokban az alispán és a két főszakértő. Erről a fontos kirándulásról és az ezzel kapcsolatos egyéb körülményekről ezeket jelenti

kiküldött tudósítónk:

Micháilovits Kornél alispán, dr. *Blum* Ödön közegészségügyi főfelügyelő és dr. *Pávlovits* Simon vármegyei főorvos e hó 28-án a Zsivaszigetre rándultak.

A koleraküzdelmet vezető két főorvos tudvalevően már egyszer, folyó hó 19-én ott jártak, ahol hygiénikus szempontból oly kezdetleges állapotokat talált, hogy a főfelügyelő sulyos felelősségének teljes tudatában indítatva érezte magát a belügyminiszteriumhoz intézett jelentésében a munkának tavaszig leendő beszüntetését és a munkások hazabocsájtását javaslatba hozni. A belügyminisztérium a telepnek újból való megvizsgálását rendelte el annak konstatálása céljából, vajjon az intézőség részéről kilátásba helyezett intézkedéseket azóta hogyan fogantositották, minek folytán történt a folyó hó 28-iki kirándulás az alispán részvételével.

Az utazás Zomborból folyó hó 28-án 6:55 perckor reggel vasuton Szerémszék városáig, *Vukovárig*; onnan az ármenmentesítő és vízlecsapoló társaság tulajdonát képező *Élősziget* nevű kényelmes motorcsónakon a Zsivaszigeti központi telephez. A dunai kellemes utazás a szép őszi napon félórát vett igénybe úgy, hogy már 11 órakor délelőtt a bizottság odaérkezett. Ezen kerülő uton az *Élősziget* könnyű módon és minden kockázat nélkül megközelíthető — (míg a Duna be nem fagy), mint a nehéz, sőt veszélyes bács-palonai vonalon át.

Odaérve, ott találták a társaság szolgálatában járványorvosi minőségben álló *Józsa* Ernő budapesti orvosszigorlót, aki bemutatta nyolc napos ott időzése alatt kifejlesztett munkájának szép eredményét. Tartozunk azonban az igazsággal, midőn mindenekelőtt konstatáljuk, hogy *Tallos* Jenő igazgatófőmérnök nagyrészen beváltotta a két főszakértőnek a multkori alkalommal adott ígéretét, hogy e telepen a legrövidebb idő alatt a közegészségügyi követelményeknek megfelelő rendet fog csinálni. A járványorvos kalauzálása mellett elsősorban a járványkórház lett megvizsgálva. Általános megelégedést keltett a nyolc ágyra berendezett, időközben átalakított, kifogástalanul tiszta és kellőleg felszerelt barakkórház, mely felett a közelben felállított kis barakszerű órházban állandóan egy csendőrködik, hogy az ott fokvő és immár rekonvalescens 3 korelabeteghez hozzátartozóik ne férhessenek. A bizottság azután sorra megvizsgálta a munkáslakásokat: kívül és belül. Habár a szűk lakások, a férő-

hely tekintetében a régiék maradtak, azonban belül és kívül tisztára kimeszelt és fertőtlenített állapotokban jó benyomást tettek. A telepnek egész külseje, mintha egy varázsütés érte volna, — nagyot és előnyösen változott. A tisztaság, rend és fegyelem, melynek oly sötét és kevésbé kedvező képe volt a multkori vizsgálat alkalmával, ezuttal örvendetes módon megváltozott; ehhez azonban óriási munka és szorgalom kellett. Miután a belügyminiszter által pontonként megkivánt feltételek azonnali fogantositása kellőleg biztosított, nevezetesen: a még szükséges két baraknak felállítása (a helyet kijelölte), az élmezés javítása (a munkásoknak minden nap meleg leves, vagy teával való ellátását) elrendelte és egyéb még szükségesnek mutatkozó, kisebb jelentőségű intézkedések megtétele iránt gondoskodott — a bizottság visszatért ugyanazon a dunai uton Vukovárra, hol az időnek kedvező jeleként — a különben elég sáros-utcákon az üzletekben valamint vendéglők- és kávéházakban nagyon sok magyar szót hallottunk. Már öreg este lett, midőn a bizottság Zomborba ért, megelégedéssel eltelve a látottak és tapasztaltak felett. Ezen megismételt vizsgálatnak örvendetes eredménye az; hogy az élőszigeti ármentesítő és vízlecsapoló társaság, mely oly nagyhorderejű és üdvös munkára vállalkozott, melynek révén évszázadok óta paragon, használatlanul heverő sok ezer hold kitűnő minőségű föld meghódítatik a kulturának — a bácskai kulturális haladásnak: nem fog munkájában ideiglenesen sem zavartatni az oly rémes betegség által, melynek elfojtásában heteken, sőt hónapokon át, a vármegye tisztai karának legjobbjai elismerésre méltó módon fáradoztak. A telepnek ezentuli orvosrendőri s orvosegészségügyi felügyelete a megye központjába fog áthelyeztetni; az alispán és a tisztai főorvos a mutatkozó szükséghez, míg a koleraveszély végképpen meg nem szűnik, több ízben meg fogják azt látogatni. Ezen intézkedés a palánkai főszolgabíró fölmenti a nagyon terhes és időközökben közlekedhetlen 40 kilométer hosszú uton való életveszélyes utazás alól.

Dr. *Blum* Ödön a miniszteri rendelkezéshez képest még öt napig marad Bácskában, azután bevonul a miniszteriumba.

A palánkai főszolgabíró fogadtatása.

— Saját tudósítónktól. —

Palánka, 1910. november 27.

A palánkai járás új főszolgabírójára, *Sigmond* János e hó 27-én foglalta el hivatalát. Ez alkalomból fényes fogadtatásban részesült. A reggeli órákban a közönség nagy tömegben jelent meg a pályaudvaron, hogy a Feketehegy felől érkező főbíró fogadtatásánál jelen legyen.

Amikor *Sigmond* János, aki atyjával: *Sigmond* Göntér ósovei jegyzővel és többekkel érkezett, a vonatról leszállt, a zenekar a Rákóczyra zendített, a közönség pedig lelkesen éljenzett.

Dr. *Szöke* József ügyvéd lelkes beszéddel a közönség nevében, *Hiel* József ipartestületi elnök az iparosok nevében, dr. *Dimitrijevits* Sándor pedig a szerbség nevében üdvözölték. — *Sigmond* rövid, de talpraesett válaszokban köszönte meg a figyelmet. Hosszu kocsisorban, élén óriási festői bandériummal vonultak a községbe.

Délben háromszáz terítékű bankett volt a Casinóban. A járás színeje volt jelen.

Az első felköszöntőt *Márton* István mondta a főbíróra, a megyebizottsági tagokra. Tartalmas, eszmegazdag beszéde, melylyel szónoki vervelel adott elő, nagy lelkesedést keltett, különösen az

a rész, mely *Sigmond* János tehetségével, érdemeivel foglalkozott.

Horovitz D. L. igazgató érdekes és magvas német nyelvű beszédben a németiség és a kereskedői osztály nevében köszöntötte az ünnepeket.

Jablánovits Dusan szerb lelkész a szerbség rokonszenvét fejezte figyellel hallgatott okos beszédben.

Ezután *Sigmond* János lelkes éljenzés és taps között emelkedett szólásra és ügyesen megkonstruált, magas színvonalu beszédben jelezte hivatalos hatáskörében kifejtendő munkálkodásának irányát, szellemét. A nemzetiségi felekezeti és gazdasági összhangról szóló talpraesett fejtegetései nagy tetszést keltettek.

Schröder György plébános zajos éljenzés közt ifj. *Vojnits* István főispánt éltette. *Tolnay* János tanár *Sigmond* Göntér jegyzőre, a főszolgabíró atyjára üritette poharát. *Revitzky* Jenő kir. közjegyző az ünnepeket edesanyját éltette szellemes beszédben.

Majd újból a főszolgabíró szólt föl s szép beszéddel ismételt megköszönte az ovációt.

A palánkai járás közönsége nagy reményekkel van eltelve *Sigmond* János jövő tevékenysége iránt.

Óvónók Óverbáson.

— Saját tudósítónktól. —

Verbász, 1910. nov. 22.

A Bácsmegeyei Kisdedovók Egylete e hó 19-én alakult meg Óverbáson. A megalakulás szép ünnepség keretében történt.

Az óvónók már előző nap tömegesen érkeztek a községbe, ahol a rendezőség részéről kijelölt helyeken szállásoltak meg. A délután folyamán meglátogatták a kettős község nevezetességeit.

Az óvónökön kívül ide jöttek: *Faragó* János kir. tanfelügyelő és neje, *Halmos* segéd-tanfelügyelő, *Hoffman* Sebestyén szolgabíró stb.

A Klein-féle vendéglőben ismerkedési estély volt, ahol a fiatal hölgyek pompásan szórakoztak. Az óvónók tiszteletére műkedvelői előadás is volt, mely a gyors betanítás dacára, kitűnően sikerült, ami a körültekintő, rutinált rendező érdeme. Előadás után tánc volt.

Vasárnap folyt le az alakuló gyűlés. A község nevében *Kiss* Gyula jegyző temperamentumos beszéddel üdvözölte az óvónöket és a tanúgy barátait.

Zmekó Margit bajnai óvónő köszönte meg az irántuk megnyívánult rokonszenvet.

Faragó tanfelügyelő szép, tartalmas beszédben az óvónöket üdvözölte.

Friedländer Róza magyarkanizsai óvónő az összejövetel célját vonzó előadásban ismertette. Az alapszabálytervezetet *Halmos* segéd-tanfelügyelő mutatta.

T. Berényi Ilona óverbázi óvónő az új egyület munkálkodásának irányát jelezte lendületesnek.

Ballai Károly fővárosi kiküldött magvasan ismertette a kisdedovóban való gyermektanulmányozást.

Majd *Halmos* Andor löcsei s. tanfelügyelőt részesítették meleg ovációban, aki tudvalevően életrekellette ezen új intézményt. *Veres* Ilona bajnai óvónő üdvözölte lelkes beszéddel, zajos tapsok közt.

Ezután a tisztújítást ejtették meg. Elnök lett *Kiss* Gyula jegyző, ügyvezető elnök *T. Berényi* Ilona, alelnök *Szász* Ferenc gymn. tanár, titkár *Erdész* Béla gymn. tanár, jegyzők *Zmekó* Margi és *Schwarz* Henrik, pénztárnok *M. Ambrózy* Etel.

A közgyűlés után bankett volt, melyen sok érdekes felköszöntő hangzott el.

József főherceg, báró *Vojnits* István és gróf *Csáky* Albin táviratban üdvözölték az óvónöket.

Egy bajai zsaroló öngyilkossága.

Szenzációs eset foglalkoztatta a napokban a budapesti rendőrséget. Az eset hőse *Vigyázó Vanicsek* Gyula *Bajáról* Budapestre költözködött fodrászsegéd.

A budapesti rendőrség ugyanis szombaton letartóztatta *Vigyázó Vanicsek* Gyula fodrász-

segédet, aki zsaroló levelekkel rémitgetett több lipótvárosi gazdag embert. Többek között Guttman Artur bárót is, akitől hatszáz koronát akart kicsalni. Vigyázó Vanicsek, aki valamikor pincér volt, így panaszkodta el élete történetét Keresztessy Gyula rendőrfogalmazónak.

— Atyám Baján terménykereskedő volt — mondotta — és neveltetésemre sokat költött. Csakhogy én hálálansággal fizettem. Nem tanultam, megszöktem otthonról és elzülöttem. Becsavarogtam az országot és kényszerűségből megtanultam a pincérmesterséget. Minthogy lábaim a sok ide-oda való tipegést nem bírták, fodrásznak mentem. Mint ilyennek, kezdetben pompásan ment a sorom. Kiténően értettem a női haj kezeléséhez, a legelőkelőbb házakban fésültem az asszonyokat. A Lipótvárosban egyszerre öt kondícióm is volt. Sokat kerestem, de sokat is költöttem. Irtam egy könyvet is: A magyar zsidóság és a társadalom. Sándor Pálnak ajánlottam munkámat, amelyből háromezer példányt adtam el. A nyáron fogtam bele egy másik könyvbe. A filozofizmus lett volna a címe, de nem tudtam dolgozni. Beteg lettem, állásaimat is elhanyagoltam és őszszel a legnagyobb nyomorba jutottam. Akkor jutott eszembe, hogy zsarolni fogok. A szép asszonyok körül, akiket fésültem, rengeteg pletykát halottam. Nem kutattam, mi igaz belőlük, mi nem. Zsarolásra használtam fel őket. Mondhatom, egyetlen kísérletem sem sikerült. Még eddig egy fillért sem kaptam azoktól, akiket megfenyegettem.

— Volt már büntetve? — Kérdezte Keresztessy fogalmazó.

— Egy izben, három évvel ezelőtt csalás miatt. Egy temesvári uriaszonytól háromszáz koronát csaltam ki. Öt hónapot kaptam érte. Mondhatom, rosvolt multam is megtántorított. Hozzájárult ahhoz, hogy újra bűnbe estem.

Vigyázó Vanicseket töredelmes vallomása után második emeleti cellába zárták a főkapitányságon. Vasárnap reggel Tóth János rendőrkapitány, aki a főkapitánysági rabok felett raportot szokott tartani, a cellából maga elé kísértette és megkérdezte tőle, nincs-e valami kívánni valója.

— Nincs — felelte Vigyázó Vanicsek — csak nagyon bánom, hogy megint rosszat követtem el.

— Hogy töltötte az éjszakát?

— Nyugtalanul. Nem aludtam, mert bánkódtam!

Tóth János rendőrkapitány raport után zárkájába vitette Vanicseket, akit a délután folyamán az ügyészség börtönébe akartak szállítani.

A főkapitánysági zárkák előtt rendőr őrködik. A rendőr vasárnap délelőtt tíz óra tájban benézett Vigyázó cellájába és megdöbbenve vette észre, hogy szemben az ajtóval, az ablak vasán felakasztva csüng a fogoly. Nyomban kinyitotta a zárka ajtaját, levágta a rabot, kinek testében már nem volt élet. A rendőrorvos is konstataulta a halál beálltát. A vizsgálat megállapította, hogy Vigyázó Vanicsek, akitől — épen úgy, mint a többi rabtól szokták — még letartóztatása előtt elszedték mindazokat a tárgyakat, amelyek esetleges öngyilkossági kísérletét elősegíthették volna, alsónadrágot foszlányokra tépve, abból készített hurkot és azzal kötötte fel magát. Ezt az allatt az öt-hat perc alatt végezhette, amely idő alatt a rendőr végigvizsgálta a többi zárkát.

Vigyázó Vanicsek holttestét a morgueba szállították. Boda Dezsó főkapitány vizsgálatot rendelt el az iránt, hogy nem terhel-e valakit felelősség a fogoly öngyilkossága miatt.

A kereskedelmi és iparkamara ülése.

— A titkári hivatal jelentése. —

Szeged, 1910. nov. 29.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ma tartotta meg e havi teljes ülését, melyen több fontos közérdekű ügygel foglalkozott. Szarvady Lajos elnök az ülést megnyitván, napirend előtt megemlékezett Beregi Lajos hód-

mezóvásárhelyi kültagnak e napokban történt váratlan elhunytáról, a teljes ülés az érdemelt kültag emlékeztető jegyzőkönyvbe foglalta. Ezután az elnöki előterjesztések során jelentést tett az elnök több miniszteri leiratról, melyek a kamara előző felterjesztéseire érkeztek.

Perjessy László titkár a kamarai iroda mult havi működéséről s azon értekezletekről és gyűlésekről számolt be, melyek idő közben tartottak, megemlékezvén ezek közt Szegeden a huszdrágaság ügyében, valamint a polgári perrendtartás kérdésében tartott üléseket s a legutóbbi budapesti országos kamarai titkári értekezeti, melyen a kereskedelmi és ipari életet érdeklő több aktuális ügyön kívül a kamarai tagválasztási szabályok reformjával is foglalkozott.

A napirend tárgyait Perjessy László titkár és Szabó Gyula másodtitkár adták elő. Ezek során véleményt szolgáltatott azon terv dolgában, hogy a *nyers bőrök súlya* ezentul a vágóhidakon hivatalosan lesznek mérlegelendők. *Tataháza* község hetipiacára kért állatfelhajtási engedély kiadását Kistelek község hetivásári helypénzdíjszabásának jóváhagyását szeghegyi ipartestület megalakításának jóváhagyását véleményezte a kamara, ellenben ellenezte a végeladás tartása iránti kérelmét egy *szabadkai* és egy *hódmezővásárhelyi* kereskedőnek. *Tóth* Ferenc szegedi hájtulajdonos kérelme alkalmából elhatározta a kamara, hogy előterjesztést tesz aziránt, hogy az állami sóbányák részére Szegeden létesíttessék oly főraktár, honnan a só hajón lehetne a Tisza alsó része s a Duna melletti helyiségekbe szállítani. Pártoló felterjesztést határozott el a kamara a *debreceni* társkamara azon kérelmét illetőleg, hogy az ipari továbbképző tanfolyamok, melyek az idei téli szezonban a terv szerint szünetelnének, — fontos iparfejlesztési érdekekből megtartassanak és tovább fejleszteszenek; továbbá a *zárt palackok forgalmáhozatalának* kérdésében foglalt állást. Azonkép pártolta a teljes ülés az *aradi* kamarának az *élesztőkeverési tilalom* behozatalát sürgető felterjesztését és *Gelléri* Mór levelezőtág azon indítványát, hogy a kamarák kebelében munkástanácsok létesíttessenek. Ez ügyben azonban kimondotta a teljes ülés, hogy addig, amíg e kérdésben a kamarák összessége egyértelmű eljárásban meg nem állapodik, az eszme megvalósítására való előkészületek felfüggesztül. Több segélykérés s más folyó ügy elintézése után végül állást foglalt még a kamara a huszdrágaság lehető mérséklését célzó, most napirenden levő akciók dolgában, kimondván, hogy sürgeti a szerbiai élőállatbehozatal korlátainak lehető elhárítását, a husszállítás nehézkes módjainak megkönnyítését, komzumvásárok létesítését, a marhatenyésztés kellő gondozását és a tenyésztésre alkalmas növendék jószágok levágásának lehető megnehezítését.

H I R E K.

A képviselőházból.

A polgári perrendtartás részletes vitája és harmadszori olvasása hétfőig tartott el. Tovább, mint amikor a vita elején gondoltak, de hamarabb, mint amikor az obstrukciónak Polónyi részéről előidézett árnyékától megrémült igazságügyminiszter számított. A pénteki ülésen ugyanis Székely Ferenc kétségbeesetten fejezte ki aggályait *Latinovits* Pál és báró *Podmaniczky* Endre előtt, hogy a javaslatot alighanem leveszik a napirendről, mert sokan obstrukciós izü felszólalásokra készülnek. Polónyi Géza egymaga hét szakaszhoz iratkozott föl. Hogy Polónyi hétszeri felszólalása mit jelent, azt mindenki tudja, aki a parlament technikáját ismeri. Minthogy pedig az indennitást keddnél tovább nem tür halasztást, az igazságügyminiszter aggodalma nem volt minden alap nélkül. De azért a falra festett ördög jobbnak látta idejében odébb állni. A sötét jóslat nem vált be.

Szombaton *Latinovits* Pál volt az első bácskai, aki a folyosón mutatkozott. A hosszabb idő óta gyengélkedő regőcei követ most már jobban érzi magát. De azért még mindég nincs abban az állapotban, hogy nagyobb fizikai erőt igénylő munkát végezhetne. Az orvosok, de különösen jeles házi orvosa: dr. *Alföldy* Béla bácsbokodi községi orvos, ki aggódva vigyáz rokoná-

nak egészségére, szigoruan megtiltották neki a gyakori utazgatást és a sok gyakorlást. *Latinovits* Pál azonban, aki a törvényes és vallásos tilalmakat tiszteletben tartja, ezt a tilalmat, nem igen respektálta. Alig érkezett Budapestre, már másnap Bécsbe utazott, hogy egynémely kerületbeli ügyet elintézzon. A népszerű honatyát egyébként sokan üdvözölték a viszontlátás alkalmából, *Rohonyi* Gyula, báró *Podmaniczky* Endre, dr. *Falcione* Árpád, *Márkus* József, *Bogdán* Zsifkó, *Erdélyi* Sándor, *Mikosevits* Kanut, *Szász* Károly feléje siettek és melegen köszöntötték.

Ezalatt népesedett az ülésterem. A völgyben Székely igazságügyminiszter beszélt a jogosult és jogosulatlan protekcióról és a hivatalnok pályára való tülekedésről. Elmondta, hogy a keszthelyi üresedésben volt irnoki állásra *százhuszonheten* pályáztak. Minthogy csak *egy*et nevezhetett ki, sokan természetesen neheztelni fognak rá. *Latinovits* Pál ezzel kapcsolatban egy jóízű anekdotát mondott el a miniszternek és *Rohonyi* államtitkárnak, melynek gondolat-körében egy ügynek rég ígért kedvező elintézésére hívta föl az igazságügy fő- és alörének figyelmét. Az anekdota nem tévesztette el hatását; Székely és *Rohonyi* az ígérlet beváltását *ígérték* meg.

Mikosevits Kanut nagymennyiségű postáját rendezte; utána pedig *Karácsony* honvédelmi államtitkárt kereste föl, hogy egy zentai ügyben jóakaratu tárgyalását kérje.

Az ülés folyamán *Ugron* Gábor a Ház határozatképességének megállapítását kérte, ami meglehetősen rossz vicc volt, mert az ellenzék alig volt néhány taggal képviselve, a többség pedig tömött soraival várta a fejleményeket. Az elnök meg is állapította, hogy a Ház határozatképes. A kismorfordált ellenzékiek a küszöbről félve tekintettek az ülésterembe. Báró *Podmaniczky* Endre harsányhangon, találóan kiáltotta:

— Be lehet már jönni. Vége a komédiának.

Nyomban utána pedig katalogus olvasást követelt a többség. Az elnök azonban megkönyörült a távollevő ellenzéknek.

A déli órákban jött a Házba báró *Vojnits* István, akit a jobboldal seregüstül vett körül. A verbázi követ később a bácskai gyarmatokra vonult, ahol a lokális viszonyok iránt érdeklődött.

Hétfőn volt a perrendtartás harmadszori olvasása. Utánna az indennitást kezdték tárgyalni. A Kossuth-párt részéről *Désy* Zoltán, a Justh-párt részéről gróf *Battyány* beszélt hosszasan. Désynek, aki államtitkár korában csak úgy szórta a milliókat, volt bátorsága a kormány pénzügyi politikáját elítélően bírálni. De kapott is a többség egyes tagjaitól, de különösen *Mikosevits* Kanuttól, aki találó észrevételeivel már rég magára vonta a figyelmet, olyan közbeszólásokat, hogy azokat nehezen tudta zsebre vágni.

Kedden választották meg a számvevőszék elnökét. A többség *Thuróczy* Vilmost, a közigazgatás régi, alapos ismerőjét juttatta a díszes méltóságba.

A bácskaiak e napon is eléggé tekintélyes számban voltak képviselve. *Radovánovits* György volt köztük az első. Egyik választójával való találkozás tette szükségessé a korai megjelenést. Az óbecsei kerület népszerű követe a tőle megszokott udvariassággal kísérte látogatóját a karzatra.

Az ülésteremben *Mikosevits* Kanut, *Slezák* Lajos, *Szutrély* Lipót, *Konyovits* Dávid foglalták el a bácskai kolóniát. *Vojnits* Sándor a szélsőjobbon levő barátai: *Hercegh* Ferenc, *Beöthy* László stb. társaságát kereste, *Rohonyi* Gyula pedig az igazságügyminiszter mögé, hátvédnek telepedett le. A második szavazáskor *Zákó* Milán is megjelent a látókörön. De szavazatának leadása után csakhamar eltűnt. Két

rendkívül elegáns hölgyet kísért az elnöki emelvény fölött levő VII. számú karzatra.

A második szavazás hosszú idejét Mikosevits Kanut arra használta föl, hogy néhány jó emberét a miniszterelnök elé vezette. Gróf Khuen szívesen fogadta őket, s kérelmek teljesítését kilátásba helyezte.

Szerdán folytatták az indemnitást. Jelentéktelen emberek beszéltek, s így a Ház sulypontja a folyosóra nehezedett. Latinovits Pál közeli rokonának, ifj. Latinovits Frigyesnek, a pénzügyminiszter ágilis és tehetséges titkárnak beszélte el hétfői és keddi bécsi élményeit. Majd Mikosevits Kanut, Szutrély Lipót, Falcione Árpád, Slezák Lajos képviselőkkel tárgyalt megyebeli ügyben.

A társaság később bevonult az ülés-terembe s figyelemmel hallgatta a horvát Popovits Sándor rövid nyilatkozatát. Ekkor már báró Gromon Dezső is a Házban volt. Mostanában sok dolga van választókerületének közügyeiben. Amikor a napokban lent járt, a választók seregestül keresték föl s halmozták el kérelmekkel, amelyekkel Gromon Dezső tudvalevően a legkomolyabban szokott foglalkozni.

A fényezés.

Irta: dr. Benedek István.

(3)

Az érzelem fényzése a dal és költészet, varázserejével átszellemiti a halandót, s kiemeli földi salakjai közül, a haragból, bánatból és gyűlöletéből.

Mit mondjunk az ész fényzése a tudás felől? Hiszen ennek gyümölcse oly csábító erővel bír, hogy az ember, érthetlenségi érdemének árán izlelte meg a tudás almáját és testileg halandó lett, — de szellemileg halhatatlan.

A népek életében a fényezés ha alapos volt, nagy és fényes eredményt szült, mert nemcsak magas önértéssel töltte el a nép élő fiait, hanem művei az utókornak is fennmaradtak, hogy az elhunytak magasatos lelkületét visszatükrözzék s késő ivadékoknak minta gyanánt szolgáljanak. Így volt ez hajdan a népek hasznos fényezésének korában, midőn Görögország verseny iskolákat, Róma közfürdőket épített, midőn Mátyás király aranykötetű könyvtárát állította fel. Hanem a mai század, mondhatni kizárólagosan a hasznosság — utilizmus — század lévén, alig is fog egyebet hagyományozni az utókornak, mint a hasznosság, de sajnos kiválólag az anyagi hasznosságnak habár nem középszerű műveit: másban pedig minden egyében, azért az alapos fényezés dolgában is mai korszakunk fölötté kisserűnek nevezhető. Pedig ha az emberiséget részben tekintjük, miként az egyes embert, az alapos fényezés csak nemesíti és lekesíti, úgy bármely nemzet e tekintetben soha sem tudna kelleténél többet tenni, még akkor sem, ha minden műve a szépnek és fellengzőnek mind meg annyi oltára gyanánt diszlenék is.

Nemzetünk fiaiba a végzet erős sarját ültetve a fényzési hajlamnak, századokon át folytatott daliás életének ez igen természetes következménye volt, melyet földjének bősége nagyban könnyített. Azonban gyakran a megvásárolt fényzésnek nemét láttuk gyakorolni holott cselekményekben és alkotásban nyilvánul csak igazán az emberi szellem nagyságának fényzése. Nemzetünk azonban az ilyenben sem volt szegény, mindannyiszor, valahányszor alkalma volt tettekben nyilatkozni és talán ez az egyik oka, hogy jelenleg cselekvési terétől elütve honfiaink közt, jobbnak híjával a káros és tékozló fényzésnek indulnak sokan és benne elmerülnek.

A fényezés, mint láttuk, ha alapos és helyes, akkor az ember fejlődésének és virágzásának bizonyossága és egyúttal kulfurója is, de ha oktalan a fényezés, akkor a szellemi és anyagi jólétnek okvetetlenül sirját ássa. (Vége.)

Kelet Galliája.

Irta: Fővény Imre.

(2)

Nem valami különös nagy nevezetes dolog, csupán rokoni kötelék. Erre meg azt hiszem senki sem kíváncsi s különben sem tartanám helyén valónak, rokoni összeköttetésemmel kérkedni.

Capulung gyönyörű városka, 12—13 ezer lakossal, de roppant élénk. Talán az teszi oly élénké, hogy hideg- és meleg fürdői vannak (a mellette elfolyó Rút Irguli folytán), vagy talán az, hogy Capulung klímája nyáron kellemes, bár némelykor hűvös is, míg Románia délibb részeiben a nagy kánikula idejében majdnem elviselhetetlen a meleg. Sok a fürdővendége. Különösen a szellemi arisztokrácia találkozó helye. Hogy azonban élénkségét jobban bizonyítsam, elmondom, hogy van katonazenéje, öt cigánybandája, körülbelül 12—15 rendes vendéglője, négy cukrázdája, nyári színháza, ideiglenes mozija stb. Van egy boulevardja, ahol délután, de különösen este rengeteg nép sétál föl-alá. Egész késő éjjel játszik az öt cigánybanda, a katonazene (nem is távol egymástól!), a cukrázdák tömve vannak úgy, hogy helyet nehezen lehet kapni.

Ugy este kilenc óra felé kezdődik ott az igazi élet, akár csak Velencében, vagy Párizsban. Cs ha az ember éjjelkor találkozik valakivel, akkor is így köszön:

— Bon soir madame, bon soir mademoi selle!

Capulungban pár hétig maradtam, tehát innen ismertem meg valóban Romániát, a román szokásokat, a román társadalmat.

A románok nagyra vannak Capulunggal. Igazi népviseletük csak itt van, igazi román parasztok csak itt találhatók Capulung a valódi, a vad Románia. Pedig szinte hihetetlennek látszik, hogy a fentebbi mind igaz. Én Capulungban megéltem román szó nélkül, holott társaságba is megfordultam, én Capulungban, láttam olyan parasztot, aki francia szakált hordott s pantalonban járt, ismertem egy román családot, mely járatott román ujságot. Ez hát az igazi Románia?

Voltam egy bálon, hol román szót nem hallottam, hol minden franciául ment: a négyes rendezéstől a tánc megköszönésig, hol oly precíz, oly franciásan és oly sokáig táncolták a négyest, mintha XV. Luis korába tértek volna vissza (hej nálunk milyen gyorsan és vadul megy minden!) voltam társaságokban, hol francia szóval egyebet nem hallottam, voltam kaszinóban, hol francia ujságoknál többet nem igen láttam, voltam cukrázdában, hol csak francia felírást olvastam Hát ez az igazi Románia?

— C'est la France orientale — mondtam egyszer egy román ismerősömnek. Ő nevetett s aztán így szólt:

— Az nem nagy baj, monsieur. Mi olyat utánozunk, amit méltó dolog utánózni. Mi nem akarunk a műveltség tekintetében hazafiaszkodni, hanem elismerjük s átvesszük azt, ami a külföldön jó magunk erejér, műveltségünkre, saját eszünkre nem igen építhetünk, ezt belátjuk. Mi nem tartjuk egyenlőnek a hazait a jóval, ezért oda fordulunk, ahol már nem kell sokat építeni, ahonnan a kézet kapjuk, csak természetesen átalakítjuk hazánk viszonyaira.

Érdekes politika, csak kissé a tulzásba hajtják. A nemzetet nem igen engedik érvényre jutni, szinte kötelességüknek tartják a külföldet utánózni.

De Romania bárhol is utánózza a franciákat, nem tagadhatja le, hogy már keleten fekszik. Sok török s orosz szokás van a románok életmódjában. Így például a kocsisoknak (Romániában csak gummikerekű bérkocsi van) orosz kaftánjuk van, a rendőrök meg kancsukával járnak az utcán. Ha az ember látogatába megy, dulcsasszal (édes s sűrű gyümölcsíz), serbettel (illatos cukorbefőtt) kínálják meg. Sokszor még rahatot (nálunk gyenge utánzata a szultán kenyér) adnak, de sokszor előfordul az is, hogy francia minta szerint bombonokat szolgáltak fel. Ezek — az utóbbit kivéve — török szokások. Nemzeti eledeliek, melyeket nem tudtam megkedvelni, szintén elárulják a keleti ízt. A kávét csak törökösen szokták készíteni: sok, de finom aljjal.

Romániának kétségtelenül van valami keleti íze, de párisi zománcsal vonja be magát. Lehet, sőt majdnem bizonyos, hogy ez a zománc csak kívül van, hogy ez csak máz, csak külszín, de mint ilyen is érdekes s becses.

(Folytatom.)

Gátember.

Az Andrassy-ut és az Izabella-utca sarkán rémes bosszuállás tanuja voltam. A faburkolatu ut közepén egy nagy torzalakot láttam lerajzolva, olyanfélét, mint amelyet az elsős elemisták tábláin látni. Szörnyű fülekkel, sárkány fogakkal, kölcsönvett lábakkal, pipával szájában. S alá volt írva: »ez a pista!«

Ez a pista azóta bizonyára holtra szegyezte magát. Így ritkan tesznek lehetetlenné valakit. Mert kérem, ez nem olyan bosszuállás, mint hogyha falun lerajzolnak valakit a házfalakra, kapualjakra, padra. Ez sokkal borzasztóbb. — Hiszen falun ismerjük a pistát, tudjuk, hogy nem olyan csunya, lába egyenes és a füle, foga rendes. De itt, Budapesten, ahol olyan hiszékenyek az emberek, szegény pista át van adva a közmegvetésnek. Hány cilinderes bácsi, hány alulszükszoknyás néni látta már ezt a pistát, míg az eső le nem mosta onnét. De addig is ferde, hiányosra taposták az orrát a dőcögő fiákeres gebék. S az emberek most még azt is hiszik, hogy a pista olyan gonosz, hogy elemi iskolás fiu létére inár pipál. Szóval, hogy a pista rossz, csuf, utálatos kölyök.

Skariba a Pistát! Lássuk csak a rajznak készítőjét. Bosszut akart állni azon a pistán, ki őt megsértette. Ez valószínű. De a Pista talán erősebb volt nála. És így a tanítónál sem merte kis karikatúra-rajzoló Pistát följelenteni. Hát kapta magát és lerajzolja az utca közepére ellenfélét. Szóval segített magán. Ötletes volt. Eszével győzedelmeskedett az erőszakon. Bosszut állt. Azonkívül esetleges rajzoló tehetségét nyilvános ságra vitte. Áldozatát pedig pellengére állította.

Kijelentem, hogy az egész tán csak naiv gyerekstikli, de nekem szabad ebbe mindenfélét, okosat, bolondot belemagyarázni.

Amint ez a gyerek segített magán, legyőzve az erő tulsúlyát, az akadályokat, melyek az ellenfele és a város cselédje, a rendőr részéről fenyegetve utját állották, úgy segített magán a férfi, ki nem egy Pistát állit pellengére, nem egy Pistát gázol maga alá, nem egy éber órét a társadalmi konventionálismusnak játsza ki s még furáb helyzetben is kerül a lassanként mindent megértő nyilvánosság elé, mint az Izabella-utca sarkán a kis bosszuálló.

Olyan férfiról van szó, ki nem akarnok, de gátember. Nem stréber, de jellem. Nem a köz idült nyavalyát, vanitásait kihasználó, furfangos üzér, reklámjongleur, de az egyén büszke ön-tádatával, csillogó vakmerőségével küzdő valaki. Emelkedő csepp, mej tajtékká lesz a hullám tején. Tömegakaratot térde alá gyűrő, tusakodó senki, aki győzelemre hivatott, s elejtett kőből sarokkővé lesz. Nem biborruhas gólya hozta, nem is törtetés üres teremtménye, nem is a sorsszesély önmagán csodálkozó emeltje, hanem passzió — harcos, kit belső, sugallott rátermeltség emelte ki a szürkeségből. Céltudatos hegymászó, kinél a »fő« egyértelmű az »előre« fogalmával. S amikor maga feljut, ezeket visz előre. Termékenyítő, áldásos a haladása minden utána tolakodóra nézve. S pihenése nem más, mint magasabb célok kitűzése.

Ez a ma ideálja, a majdnem széptani ember-ideál!

Hogy mi az embereknek a választóvize? Mi a különbség az ilyenek és az uborkafák lakói, a parvenük közt?

Protzné nem dunavizzel borogatja időjös karját, hanem Giesshüblervizzel. És fájdalmi közben franciául kiált segítségül. Budapesten. Vagy majnai Frankfurtban. Az mindegy, akárhol, csak Franciaországban nem. De ha fáj igazán a karja, akkor visszatér, kiüt a zse-zsargon. Valószínűleg megverték öméltóságát gyermekkorában, ha nem beszélt franciául és ha nem borogatta fájós karját Giesshüblerrrel, vagy ha nem járt autón?

Hát megverték?

Ez a hölgy akarnok, vagy akarnokné.

Ezzel szemben láttam egy szürke kámszás aeronautát, egy szerény Daidalost, százezrektől csodáltatva légi manőrvirzéseért; ez az ember lemonsieurözött egy főherceget. Lehet, hogy sa-

ját nagysága tudatában, lehet, hogy szokásból. Nem ez rajzolta le a pistát az Izabella-utca sarkán?

Le a kalappal! Ez a selfmademan!...

Molter Károly.

Latinovits Géza megoperálták. Latinovits Géza nagybirtokosnaka a múlt héten fül-daganata támadt melyet a Vereskereszt kórházban operációval távolítottak el. A műtét kitünően sikerült. A beteget sokan látogatták meg.

Dr. Széchényi Tamás szablyai főszolgabíró a napokban befejezte gyógykezelését, melynek kedvező eredményeként a mai nap folyamán székhelyére, Zsablyára utazik, ahol holnap átveszi hivatala vezetését. A közkedvelt főszolgabíró teljes fölépülésének a híre nagy örömet kelt Zsablyán és a környéken.

A topolyai kir. közjegyzői állást már betöltötte az igazságügyi miniszter. A hivatalos lap keddi számának közlése szerint dr. Gerő Izor budapesti gyakorló ügyvédet nevezték ki topolyai kir. közjegyzővé.

Az élet meghosszabbítása. Igen érdekes könyvet kaptunk, mely a fenti címet viseli. Szerzője dr. Flesch Ármin mohácsi zsidópap, zentai földink. A 300 oldalos könyv ismertetésére még visszatérünk.

Athelyezett végrehajtó. Az igazságügyi miniszter Kádár Árpád szablyai járásbírói végrehajtót Fehérgyarmatra helyezte át.

A sajkásgyörgyi állami népiskolához a közokt. miniszter Cúbás Febroniat tanítónóvé nevezte ki.

Zentai főgymnáziumi bizottság egyik megüresedett állását a napokban töltötték be. Dobos Antal járásbíróvá választották meg.

Városi tisztviselők választása Zentán. A Zenta városi tisztviselők megbízása ez évben jár le. Az újabb választásokra most irták ki a pályázatokat. A betöltendő állások és az ezzel kapcsolatos fizetések ezek: Polgármester (lakbér 500 K.) 4000 K. Közigazgatási tanácsnok 2400 K. Gazdasági tanácsnok 2400 K. Tan és iparügyi tanácsnok 2400 K. Mérnök egyuttal közmunkaügyi tanácsnok 3200 K. Főszámvevő pénzügyi tanácsnok 2400 K. Főügyész 2400 K. Ügyész 2000 K. Árvaszéki ülnök 2300 K. Számvevő 2200 K. Alszámvevő 2200 K. Házipénztárnok 2000 K. Adópénztárnok 2000 K. Házipénztári ellenőr 1800 K. Adópénztári ellenőr 1800 K. Házipénztári könyvelő 1500 K. Házipénztári tiszt 1500 K. I. alkaptány 2200 K. II. alkaptány 2000 K. Levéltárnok 1500 K. Közgyám 1700 K. Földadónyilvántartó 2000 K. Öt adótiszt 1800 K. I. gazdasági fogalmazó 2000 K. II. fogalmazó 1800 K. Építőmester közmunkaügyi fogalmazó 2400 K. Rendőrfogalmazó 1800 K.

Segély egy teologusnak. Sajakásgyörgye község képviselőtestülete Dejanovits György gör. kei. teologusnak, ki betegesen sanatóriumba vonult, 400 kor. gyógykezelési költséget szavazott meg.

Községi tisztviselők fizetésjavítása Sajakásgyörgyén. Sajakásgyörgye képviselő testülete a napokban tartott ülésén egyes községi tisztviselők fizetését megjavította, még pedig a következő képpen: A bíró 720 K., albíró 480 K., pénztárnok 960 K., rendőrfelügyelő 960 K., közgyám 240 K., lovasrendőrök 1080 K., gyalogrendőrök 720 koronát kapnak ezentul.

Választás Bajsán. — Mint levelezőnk írja — a lemondás folytán megüresedett irnok-végrehajtói állást november hó 23 án töltötték be. Az állásra 2 pályázat érkezett be. A községi képviselőtestület Tóth János bacsgyulafalvi helyettes irnokot választotta meg egyhangulag.

Az újvidéki fogyasztási adóberletet a város kapta meg évi 129 000 koronáért ami rendkívül kedvező bérösszeg. Voltak magánvállalkozók akik közel 200 000 koronát ajánlottak. A pénzügyminiszter azonban — Mátkovits főispán és dr. Stezák orsz. képviselőnek személyesen előadott érveinek hatása alatt — a várossal köttette meg a 3 évre szóló szerződést.

Színészet Bácsalmáson. Halász Alfréd színtársulata néhány nap óta Bácsalmáson tartja előadásait. A közönség — mint nekünk írják — meg van vele elégedve. A társulat nem nagy, de tagjai jól iskolázott, rutinált színészek, akik nehézségekben is megállják a helyüket.

Uj gymnáziumi épület Ujvidéken Ujvidéken új gymnáziumi palotát építettek a kormány. Az építkezés ügye, melyet legutóbb Matkovits Béla főispán szorgalmazott, a megvalósulás előtt áll. Ujvidékről ugyanis hivatott részről a következőket jelentik:

E hó 4-én a kultuszministeriumban tartott tanácskozásokon a tervek elfogadtattak, a költség-

vetés berendezéssel együtt körülbelül 1 millió kor.-ban megállapították. Az építkezési árletjét a napokban kiírják s tavasszal hozzálátanak a munkához. Az épület gyönyörű kivitelű 2 emeletes palota, mely a kórháztelek utcai gyalogjárójáig épül ki s nem lesz előtte díszkert, mint eleintén tervezték, mert így a telek hátsó részén elhelyezett játéktér tulkicsi lenne. Lesz az intézetben szorosabb értelemben vett tanintézeti helyiségeken kívül szép, modern igazgatói lakás, tágas napközi otthon, minden tanintézet bejáró növendékei számára egy nagyszabású internátus. Az előadó termek mind nagyméretűek, világosak, van különben házi kápolna, nagy terem, díszterem s a kísérleti tárgyakhoz modern laboratorumok s muzeumi helyiségek.

Házasságok. Csongrádi Etel bajmoki tanítónőt, Csongrádi József bacsalmási járási rendőrfelügyelő leányát eljegyezte Lóner Miklós bajmoki tanító. A fiatal pár esküvéje december 26-án lesz.

Politzer Ármin órázmai kereskedő eljegyezte Ettinger Jennit Szabadkáról.

Rodó Imre szabadkai tisztviselő eljegyezte Müller Elvira tanárnót.

Jegyespárok figyelmébe ajánljuk Hoffmann Mihály özvegye 30 év óta fennálló butorgyárát Szabadkán.

Gyűjtés a József-sanatorium javára. Csak egy virágszálat jelige alatt gyűjtést rendezett a József kir. herceg sanatorium egyesület. A gyűjtő tarsolyok kelő időben megérkeztek a topolyai szolgabíróhoz, ahol azokat — mint levelezőnk írja — a községeknek kiküldték. A gyűjtés eredménye ez: Bajsa 308 K, Kossuthfalva 1020 korona, Pacsér 4268 korona, Csantavér 1727 korona, Kishegy 1436 korona, Szeghegy 3 K, Bácsfeketehegy 4 K. Összesen 116 K 60 fill. Elég szép eredmény.

Fizetésekreptelenség Zentán. A fizetésekreptelenné lett özv. Brichta Jakabné cég tartozásai 49.000 K-ra rughnak, amivel szemben az aktívái kb. 20.000 K. Az üzlet 1870-ben alapította a férje, aki 27 évvel ezelőtt meghalt. Azóta az özvegy vezette az üzletet.

Elűnt pénz. Topolyán Ozorák Mihály zsebből, mulatózás közben, elűnt 90 korona. A nagy lármára mindenki keresésre indult, s akkor a pénzt a szoba sarkában megtalálták. Ozorák Vadász Mártont vádolja a tett elkövetésével. A csendőrség megindította az eljárást.

Halálozás. Mach Lajos 20 éves korában Magyaránizsán a napokban meghalt. A derék, rokonszenves ifjubar Mach János városi tanácsnok fiát gyászolja. A köztisztviselők álló család iránt városszerte őszinte részvét nyilvánul.

A szenttamási iparos ifjuság egylete alapszabályait a belügyminiszter a napokban jóváhagyta.

Fizetésekreptelen üvegkereskedő. Ifj. Lederer Jakab topolyai üveg- és porcellánkereskedő, ki nemrég fizetésekreptelen lett, komoly egységére törekszik. Hitelezőinek 80%-ot ajánl. A 20,000 koronányi tartozást 1/2 év alatt fizetné meg. Minthogy vagyoni állapota eléggé kedvező, az egység hihetőleg létre fog jönni.

Katalin-bál Topolyán. A Topolyai ipartestület — mint levelezőnk írja — nov. hó 20 án jól sikerült Katalin-bált tartott. Olyannyira népszerű volt, hogy az éjfélig táncolók csak alig tudtak mozogni egymás mellett. Elfogyott 360 jegy. Felülfizetésekkel együtt mintegy 400 korona folyt be. A tiszta haszon mintegy 120 koronát tesz ki, amit az egyesület zászljára fordítanak.

A Köszegi-féle szabadalmazott motoros talajművelő géppár rt. (Baja) gyártmányainak szélesebb körben való terjesztése végett érdekközösségbe lép a Berliner Weltvertriebsgesellschaftal. Az ebben a tárgyban kötendő szerződést a dec. 5-én tartandó rendkívüli közgyűlés fogja jóváhagyni.

A bácsföldvári új község-háza Bácsföldvárról írják nekünk: A bácsföldvári új község-háza most nyert befejezést s az abba való behurcolkodás már a napokban megtörténik. Az új épülethez fűzött reményeknek nem feleltek meg teljesen az elért eredmények, amennyiben úgy izlésben, mint szerkezetben nem a legkifogástalanabbul épült. Mindez azonban nem az építőmester sikereit rontja le, hanem a község képviselőtestületének ismert fukarságát, még inkább tetézi. A tornyok és a lépcsőfeljárát részaránytalanságán és a lépcsődiszító motívumoknak hiányán kívül hibáztatandók azon körülmények, hogy a különben elég tágas és világos tanácsteremben hiányzik a közönség részére a karzat és nincs a közönyvtár számára külön szoba fenntartva. Pedig ezen szerény kívánalmakat csak egy kis jóízűség, jóindulat és kevés körültekintés kielégítette volna; a csekély anyagi kérdésben pedig a község háztartásának más terén való hasznosabb gazdálkodás segített volna.

A boldogasszonyfalva—csurogi ut. Boldogasszonyfalva község előljárósa Csurog felé vezető utnak 15 899 K előirányzattal 500 m. hosszúságban leendő kiépítésére f. évi november 13-án versenytárgyalást tartott. Ajánlatot tettek: Scheer Ignác (Zombor) 14.570 K-val, Roheim Károly és fiai (Budapest) 15. 17988 K-val.

KÖZGAZDASÁG.

A szegteszi mezőgazdák és szőlőbirtokosok egylete alapszabályait a földművelési miniszter a napokban jóváhagyta.

Pótvásárok. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Országos közönségben az okt. 3-ikára esett, de elmaradt országos vásár helyett december 12-én és Apatin közönségben az október 2. és 3-ikára esett, de elmaradt országos vásár helyett december 4. és 5-ikén, és a Péterrévén nov. 6-ára esett de elmaradt országos vásár helyett december 4-ikén pótvásár tartassék.

Juhimlő lépett föl Gombos, Szilágyi, Bácsbokod, Vajoska és Parrag községekben.

Lépfene. Csurogon, Dunabölkényen és Zentán lépfenét állapították meg az állatorvosok.

A tojáskereskedelem központosítása. A baromfitenyésztők orsz. egyesületének közgazdasági bizottsága a Köztelek helyiségében Pirkner János orsz. képviselő elnöksége alatt f. hó 16-án gyűlést tartott, melyen Holló József kerek. tanácsosnak a tojáskereskedelem központosítása és tojástőzsde szervezése tárgyában benyújtott jelentését tárgyalta. A bizottság elhatározta, hogy a fővárosnak 1910-ben e tárgyban tartott értekezletén már elfogadott, de még ezideig meg nem valósított tervezete alapján a tojástőzsde szervezési munkálatait megindítja, s a tél folyamán az összes érdekelt bevonásával ankétot rendez.

Saazi komlójelentés. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület saazi komló megbízottjának jelentése szerint az odaváló piacon a komló-üzlet nem mutat lényeges változást. A forgalom a hét közepén valamivel élénkült. A napi forgalom 150—200 bált tett s csak csütörtökön érte el a 400 bált. Vevőkül a belföldi kereskedőkön kívül nagyjából németországi kereskedők jelentkeztek. Élénkebb kereslet csakis a selejesebb árukban mutatkozik fedezeti célokra. Vidéken az év folyamán a belföldi kereskedelem részére ismét egy néhány jelentékenyebb tételben volt forgalom 110—120 korona átlagos ár mellett és csak néhány tétel kelt el 130 koronán. Az 1910. évi árban a készlet immár nagyon megfogyott és így a termelőknél, valamint a piacon 4000—4000 métermázsára becsülik azt. Arjegyzés: alsóbbminőségű komló 108—112 korona, középpminőségű 120—125 korona, jó közép és első minőségű 125—150 korona 50 kilogrammonként. Szemelt áru 160 koronát jegyez forgalom nélkül. A hangulat nyugodt, az árak tartottak.

Szerkesztői üzenetek.

B. W. E., Nagyszőlős. Kivánsága szerint fog történni.

H. K., Zombor. Már megtörtént.

B. A., Szlavon-Verőce. Intézkedtünk.

N. Gy., Baja. Nem tudjuk elintézni; ahhoz akták kellene.

Z. B., Topolya. Rendes tudósítónk juttatta hozzánk.

Sch. J.—s. Semmit se hallottunk róla.

»Erdei visszhang.« Némi változással meg fog jelenni.

St. K., Kölpény. G. J. épp akkor volt nálunk, amikor a neki szóló levele megérkezett. Rövidesen válaszolunk fog önnek.

P. L., Bácsbokod. Október 1-én.

H-né P. R., Zsibó. Minden utasítása szerint fog történni.

Sz. J., Vaskut. Intézkedtünk.

Dr. J. J., Zenta. Intézkedtünk. Ha a kért számból találnunk még annyit, nyomban elküldjük. Híreit hétről-hétre várjuk.

Sch. J., Bácsfeketehegy—Temerin. A Bácsfeketehegyre küldött példány „Ismeretlen” jelzéssel visszaérkezett. Pontos címet kérünk.

S. T., Jánoshalma. L. P. és Sz. L. képviselőik Budapesten vannak. Az előbbi öcscséné, L. Gézárd, az utóbbi a Metropole-szállóban lakik. V. S. állandó lakást Várház-körút 11. sz. a. van.

Rébusz. Nem nekünk való.

S. T., Budapest, Rákóczy-ut 10. A gyász idő táma alatt nem jár oda.

R. G., Óbecse. Hát persze, hogy tréfa volt.
I. J., Topolya. A főszolgabíró utján.
Sch. E., Szeged, Osztorovszky-utca 17. A leg-
utóbbi szám elköltözés miatt visszaérkezett, jöllehet Sch. J.,
Óverbász címzéssel volt ellátva.

6283/kig. 1910.

Pályázati hirdetmény.

Bács községben lemondás folytán
üresedésbe jött községi

végrehajtói állásra

melylyel a községi pénztárból havi előleges
részletekben fizetendő évi 1000 korona
készpénz fizetés, valamint a befolyó összes
intési díjak és a befolyó végrehajtási illeté-
kekből részesedés jár, folyó évi **decem-
ber hó 10-ig** terjedő határidővel pályá-
zatot hirdetek.

A községi képviselőtestület az állással
egybekötött készpénzfizetést 1911. évi ja-
nuár hó 1-től számítottan évi 1200 koro-
nára emelte fel.

Ezen határozat azonban még törvény-
hatósági jóváhagyást igényel.

A német és szláv nyelv ismerete meg-
kívántatik.

Hodság, 1910. november 17.

Rumbach Lajos

2—1

tb. főszolgabíró.

A bácsalmási járás főszolgabírájától.

4299. szám/kig. 1910.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó **Bajmok**
községben lemondás folytán üresedésben
levő és havi előleges részletekben felvehető
évi 1000 koronával javadalmazott községi

irnoki állásra

folyó évi **december hó 15-iki** határidő-
vel pályázatot hirdetek.

Bácsalmás, 1910. november 20-án.

Koller Oszkár

főszolgabíró.

A bácsalmási járás főszolgabírájától.

5314—1010.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogvármegye bácsalmási járá-
sához tartozó **Katymár** községben le-
mondás folytán üresedésben levő és előle-
ges havi részletekben felvehető évi 800
korona készpénz fizetéssel javadalmazott
községi

végrehajtói állásra

folyó évi **december 15-iki** hatá-
ridővel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazását a község
képviselőtestülete 42—1910. sz. véghatá-
rozatával 200 koronával emelte, mely végha-
tározat jelenleg törvényhatósági jóváhagyás
alatt áll.

Bácsalmás, 1910. november 7-én.

Koller Oszkár,

2—2

főszolgabíró.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1910. október 1-től.

Budapestről Szabadkára d. e. 7:10 (gyors)
7:45, — d. u. 2:20; 3:20 (gyors) 6:25 és 10:10.
Szabadkáról Budapestre reggel 4:50, d. e.
8:43, 9:50 (gyors), d. u. 2:07, 6:37 (gyors) és
éjjel 11:50.
Zomborból Szabadkára reggel 5:05, d. e.
8:09 (gyors) 11:30, d. u. 4:25 (gyors) és este 8:59
órákor.
Szabadkáról Zomborba reggel 5 órákor, d. e.
10:25 d. u. 1:45, 6:55 (gyors) és 7 órákor.
Zomborból Óbecsére reggel 3:10 7:51 és
d. u. 4:35.
Óbecséről Zomborba 3:44 9:10 reggel, és
2:33 d. u.
Ujvidékről Zombor—Bajára reggel 2:07 és
7:51 órákor és d. u. 1:55.
Bajáról Zombor—Ujvidékre reggel 4:00 és
7:22 és d. u. 1:15.
Ujvidékről Títre reggel 6:54 és d. u. 5:25.
Títről Ujvidékre reggel 3:32 és d. u. 1:15.
Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7:10,
d. u. 3:20 és 7:47.
Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3,
8:18 és d. u. 2:35.
Szabadkáról Óbecsére reggel 4:37, d. e.
11:43 és d. u. 1:38.
Óbecséről Szabadkára reggel 4:10, d. e.
7:26 és d. u. 1:10.
Szabadkáról Bajára reggel 4:33, d. e. 10:32,
d. u. 1:57 és 7:05.
Bajáról Szabadkára reggel 5:51, d. e. 10:05,
d. u. 3:28 és 7:18.
Óbecséről Ujvidékre reggel 4:20, 9:45 és d.
u. 3:45.
Ujvidékről Óbecsére reggel 4:32, 9:15 és d.
u. 4:53.
Halasról Bácsalmás—Regőczére reggel 3:40,
d. u. 12:27 és 6:17.
Bácsalmásról Halasra reggel 3:42, d. e. 12
és d. u. 9:00.
Bácsalmásról Regőczére reggel 6:16, d. u.
3:30 és 8:25.
Regőczéről Bácsalmásra reggel 2:25, 9:40 és
d. u. 6:45.
Szabadkáról Szegedre reggel 6:15 és 9:44,
d. u. 1:50, 6:53, 8:35, 11:05.
Szegedről Szabadkára reggel 3:05, 7:48, d.
e. 11:30 és d. u. 3:12 4:55, 6:34, 10:20.
Szabadkáról Cserevka—Ujgombosra reggel
4:30, d. u. 3:10, 7:10.
Ujgombos—Cserevka Szabadkára reggel
3:05, d. e. 10:40, d. u. 4:00.
Szegedről Zentára reggel 4:20, d. u. 1:34.
Zentáról Szegedre reggel 6:30, d. u. 3:30.
Ujgombos—Bácsordas—Palánka reggel 4:58,
d. u. 8:56.
Bácsordasról Palánkára 7:40 este.
Ujpalánka—Bácsordas—Ujgombos reggel
5:00, d. u. 12:53, 5:33.

500 koronát

Ízetek annak, ki a Bartilla fogvizének hasz-
nálata mellett, üvege 80 fillér, valaha ismét fog-
fájást kap, vagy szája büzlök. Bartilla-Winkler
Ede Wien, 1911, Sommergasse 1. Kapható min-
den gyógyszerárban. — Csakis a „Bartilla
fogviz” kérendő. Hamisítások bejelentése jól
jutalmaztatik. Oly helyekre, hol nem kapható,
bérmentve küldök 7 üveget 5 kor. 80 fillérért.

Gyermekjáték
a Schlicht szappannal való mosás,
mert egyszerre tisztít és fehérit is,
s meglakart minden fáradságot
és megerőltetést!

MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz
Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.
A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása
a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyom-
morgócs és gyomorhív, rögzített székrekedés, máj-
bántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb
női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek
óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.
Hamisítások törvényileg lenyitottak.

MOLL-FELE
SÓSBORSZESZ

Csak akkor valódi,
ha mindegyik üveg Moll
A. védjegyét tünteti fel és
„A Moll-féle sósbor-
szesz” nevezetesen mint
fájdalomcsillapító be-
dörzsölési szer köszvény,
csusz és a meghűlés egyéb
következményeinél legis-
meretesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.
Moll-féle gyermekszappan.
Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített
gyermek és női szappan, a bőr gyökeres gondó-
zására és ápolására úgy gyermekek, mint feln-
őttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darab 1 korona 80 fillér.
Minden darab gyermekszappan Moll
A. féle védjeggyel van ellátva.

Fő-székhely:
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
Edecs i. Tschlauben 9.
Videki megrendelések naponta posta-utánvetéssel teljesíthetnek.
— A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és véd-
jegyével ellátott készítményeket kérni.

Berson

gummisarkok
még is a legjobb!
Mindenütt kaphatók.

565—1910 szám.

Versenyárgyalási hirdetemény.

A titeli Tisza-Duna töltésfentartási és belvízszabályozó-társulat a következő

csatornabővítési munkáknak

vállalat útján biztosítása iránt ezennel nyilvános árlejtést hirdet és pedig:

1. az I. csurogi öblötben fő- és mellécsatornában mintegy	130,000 m ³
2. a II—III. zsablya-mozsori öblötben fő- és mellécsatornában mintegy	130,000 m ³
3. a IV. titeli öblötben fő- és mellécsatornában mintegy	150,000 m ³
4. a rétközi főcsatornában mintegy	75,000 m ³
5. a VI. a káty-kaboli öblötben fő- és mellécsatornában mintegy	110,000 m ³
6. a VI. káty-kaboli öblötben a Dunavacnak nevezett régi Dunaágban ki- kotrandó »6« jelű csatorna munkája mintegy	41,000 m ³
tehát összesen mintegy	636,000 m ³

földmozgósítással járó bővítési csatornamunkák.

Vállalkozni kívánók a megnevezett munkák végrehajtására vonatkozó írásbeli ajánlataikat az 1910. évi december hó 10-én délelőtt 9 óráig a társulat igazgatóságához Titelre »Ajánlat csatornabővítési munkákra« felirattal annál is inkább nyújtásuk be, minthogy a későbbben érkezett ajánlatokat a társulat nem fogja figyelembe venni.

A munkákra vonatkozó ajánlati mintákat a társulat ajánlattevőknek rendelkezésére bocsát s csak oly ajánlatokat fog a társulat figyelembe venni, melyek az előírt ajánlati mintákon tételnek.

Ajánlattevő köteles 50.000 (ötvenezer) koronát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénz gyanánt 1910. évi december hó 9-én délután 5 óráig a társulati pénztárba letenni s az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

A társulat fentartja magának a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlati egységárra, az ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy ha az ajánlatok neki meg nem felelnek, valamennyitől eltekinthessen.

A teljesített munkák utáni fizetések **bizonyos határidőkben** eszközleendő részletfizetésekben történik.

A fizetési módzatra, valamint a munkák egyéb teljesítésére vonatkozó részletes és általános feltételek továbbá a vonatkozó tervek Titelen a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Titel, 1910. évi november hó 19-én.

Szemző János,
társulati elnök.

2—2

Galambos Sándor

csemege és szőlőoltvány telepe
— Ó b e c s é n. —

Ha szőlőt akar telepíteni **már most** gondoskodjék jól összeforrott oltványokról. Ajánlhatom oltvány telepemet bárkinek szives figyelmébe, ahol a **legkiválóbb és legbővebben termő** csemege és borszőlő fajok kaphatók, valamint elsőrendű hazai sima és gyökeres vesszők, nemkülönben kiváló szép s gyökeres amerikai alanyok. **Pótlásokra** alkalmas erős oltványaim is vannak, melyekből lugosok alakítására is összeválogathatók kiváló fajokat.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldök. A hozzám érkezett számos felismerő levelekből azért közlöm le alanti két óbecsei levelet, mert a levelek írói 1909. évben telepített és **tölem vásárolt oltványokat** ültettek, akik ne talán eljőnnének Óbecsére telepemet megtekinteni, egyben megtekinthetik nagys. **Vissy Károly és Paukovits Ottó** urak szőlőtelepeit is s meggyőződést szerezhetnek arról, hogy milyen anyagot lehet nálam szerezni.

A hibás forradásokból erednek azok a nagy bajok, hogy egyrészt az oltványok **nem fakadnak meg**, másrészt évek után a **tőkék is elpusztulnak** és a szegény telepítő ott kezdi ahol elhagyta.

Én minden hibás forradású oltványt **elégetek**, azért a tölem vásárolt oltványokból alakított telpek **évtizedekre** biztosítatva vannak.

— Kedves Barátom! Szives kötelességet teljesíték akkor, amidőn igazolom, hogy a tőled 1909. év őszén vásárolt 1000 drb. oltványból 998 db. pompásan megfakadt. **Óróim őket nézni.** Sok helyről vásároltam már oltványokat, de olyan kifogástalan, elsőrendű árut, mint a tied, **sehol nem kaptam.** Az idén és a jövőben is csak nálad fogom szükségletemet beszerezni, mert akkor tudom, hogy fajazonosságára és minőségére a **legtökéletesebben** leszek kiszolgálva és nem kell bosszankodnom, hogy 30—40 százalék nem eredt meg és hogy a rendelt csemegefaj helyett ringy-rongy fajokat küldtek. Szívélyes üdvözléssel kész híved **Vissy Károly** s. k. kir. közjegyző.

— Kedves Barátom! Értesítlek, hogy a Tőled 1909. évben vásárolt 3000 drb. oltvány csodálatosan megfakadt s **egyetlen egy sem maradt ki**, miért is fogadd köszönetemet, mert remek, kifogástalan árut küldtél, úgy, hogy oltványtelepedet bárkinek is melegen ajánlhatom s **örömmre** fog szolgálni, ha jelen soraimat **nyilvánosságra** hozod, mert olyan kiszolgálás, mint amilyen a tied, megérdemli az **elismerést és támogatást.** Szívélyes üdvözléssel: **Paukovits Ottó** ny. kir. táblabíró.

Amidőn telepemet a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom, újból hangsúlyozom, hogy aki tölem oltványokat vásárolni óhajt, **már most** kérje **árjegyzéke**met.

Kiváló tisztelettel

Galambos Sándor

földbirtokos, a Bács megyei Gazdasági Egyletnek volt ügyvezető igazgatója.

4 billiárdasztal

2 kis moden mahagoni karambol és 2 **Kégli billiárdasztal**, még **ujak**, alig 2 hónapig — használva, olcsón **eladó.** —

Schmidt János, Bácsfeketehegy.

5548—1910 szám.

Pályázati hirdetemény.

Petróc községben ujonnan rendszerezett

II-od segédjegyzői állásra,

mely 1000 korona készpénz javadalmazással van egybekötve, **folyó évi december 5-iki határidővel** pályázatot hirdetek.

Az ezen állást betöltő egyén anyakönyvhelyettesi teendőket is fog teljesíteni.

Ujvidék, 1910. évi november 18-án.

Nikolits Izidor,

2—2

főszolgabíró.

Leány-internátus Zentán.

ENDREINÉ-féle leányinternátus (nevelőintézet) **Zentán** nyilvános jogu polgári iskola.

Magyar, német, francianyelv — kötelező tantárgyak. —

Továbbképző. Könyvelés-, gép- és gyorsírási tanfolyam. **Szakoktatás.**

Zene, festés, ipartanfolyam.

Családias, gondos nevelés. Kifogástalan ellátás. Korlátozott létszám. —

Internátusi évi díj 600 K. Elemi iskolásoknak 500 K.

Részletes értesítő (prospektus) kívánatra.

MÁRTON ISTVÁN

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

S Z E G E D,

Boldogasszony-sugárút 58. szám.

Legujabb szerkezetű fordítható **tekeasztalok** jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. **Régi tekeasztalok** becserélése méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart **dákókat** és mindenféle kávéházi felszerelések.

Rajzok és költségvetések ingyen.

FINOMMÁ TESZIK A NŐT

KAPHATÓK MINDENÜTT

Gyártja: **Vöröskereszt gyógyszer-tár UJPESTEN.**

HUNGARIA-FÜRDŐ ZOMBOR.

Bérlő: **Sárközi Béla.**

GÖZFÜRDŐ:

Uraknak: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

Hölgyeknek: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután fél 2 órától 6-ig.

Kitünő masször és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss víz.

Hoffman Mihály Özvegye

== lakásberendezési vállalata ==
SZABADKÁN.

Olcso áron készít egyszerű és gazdag, de mindig izléses és művészi kivitelű **butorokat.**

TELEFON 400.

ALAPITTATOTT 1876

HIVATALOS

bélyegzőket pecsénymókat, keletbélyegzőt, számológépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyantabélyegzőgyár és intézet:

GEDULDIGER HUGÓ
vésnök

BUDAPEST,
VI. ker., Váci-körut 17. sz.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítja.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Hirdetések

jutányos áron felvétetnek a

„Bácsmegeye“

kiadóhivatalában

Budapest, Teréz-körut 2. sz.

Ementáli sajt,

szép és jóízű, Gádor községben készült

4½ klgr. 10 korona

= franco küldéssel. =

Márián Györgynél Gádor (Bácsmegeye).

Ujvidéki városi értézi jódosfürdő

biztosan gyógyít csuzt, köszvényt, ischiászt, görvélyt és mindenféle vérbetegséget.

Délmagyarország legtökéletesebb és legmodernebb vizgyógyintézete.

Egész éven át nyitva.

➔ Kérjünk prospektust. ➔